

ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

16 ИМЕНТА:
Въ стария, на 6 м. — 7 м.
Въ младия . . . — 14 м.
Единъ Брой 18 ст.

ОБЯВЛЕНИЯ:
На IV стр. 15 ст. на кв.
Адресъ:
Дирекция на в. „Добруджа“
градъ Бабадагъ.
Гжкоп. не се връщатъ и

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАН
Малкия понеделникъ, орѣда

251 Градската библиотека

Фелдмаршалъ фонъ Макензенъ за Добруджа. — Офанзивата на западния фронтъ. — Чуждия и нашия печатъ
руджа. — Прѣговоритѣ за миръ съ Ромъния. — Положението въ Русия. — Изъ чужбина. — Равна Добруджа. — Хроника и пр

Г Теодоровъ

Негово Прѣвзходителство Фелдмаршалъ фонъ Макензенъ за Добруджа.

Вѣкове ще минатъ, много и дълбоки промѣни може да настѣпатъ въ живота на народитѣ и държавитѣ на изтокъ, ще се забравятъ слѣдъ нѣколко лѣта много именитѣ храбрци отъ сегашната война, но името на Фелдмаршалъ Макензенъ ще остане да се прѣдава отъ поколение на поколение на тия народи, защото неговия воененъ гений създаде издѣло погрома на руския колосъ, бързо срази общитѣ ни врагове Сърбия и Ромъния. За насъ българитѣ, фелдмаршала още отъ сега е между народа ни като приказенъ пълководецъ, истински грѣмоносецъ, който винаги води войнитѣ си само къмъ побѣди и слава. Той приспѣши за винаги своята личностъ въ нашата история съ участието си, като командущъ на съединени армии на Балкана. Нему нашитѣ военачалници и самоотвержени войници не измѣниха нито на едно мѣсто, където той ги пращаше въ служба на съюзна кауза. Винаги изгави, съ енергия и буйенъ устрѣмъ, всички — отъ генерала до солдата, търчехме да сразимъ врага, тамъ където ни пращаше окомѣра на великия пълководецъ, защото знаехме, че ни чака славата на побѣдитѣ.

Фелдмаршалъ Макензенъ ще укрѣ за насъ, само ако укрѣмъ като народъ. Въ българскитѣ народъ ще го възпѣва въ своята пѣсенъ, наредъ съ пѣснитѣ си за побѣдната слава на своитѣ безсмъртни герои и съ имената на басгославитѣ си титани. Той ни води като боевъ другаръ и вождъ въ Македония и Добруджа, такъвъ той ще остане и въ наметъта и прѣсента на българина. При стария Филипи, при Марковитѣ кули и при лагеритѣ на Аснаруха, където българската рѣчь къти съ своята твърдостъ и енергичностъ, до като българския езикъ съществува, въ разказитѣ на съврѣменицитѣ и въ приказитѣ на бъдещитѣ поколения ще се славослови името на фелдмаршала. А издростъта и военна му гений ще ни останатъ като прѣкрасенъ урокъ, по който ще учимъ какъ да охраняваме нашата нѣвна мечта — обединена България, отъ посѣгателствата на завистливитѣ врагове. Съ гордостъ и искрена радостъ сме прѣмъпълнени при мисълта, че до голѣмото и велико име на фелдмаршалъ Макензенъ, когато нѣкога се повори и приказва въ всеобщата история за неговитѣ подвизи и походи, ще стоимъ и скромното име на българския войтъ!

Фелдмаршалъ Макензенъ изуми не само насъ съ традиционитѣ си дѣла. За него само история може да каже обективната правда. Възхитенъ е свѣта отъ неговитѣ военни дарби. Безрезервно всички съ възторгъ и адмирация носрѣщяхме неговитѣ грѣмоносни походи. Но той винаги вождъ откри и своето честно войничко сърдце. Съ него той завладе и заслужи нашата безгранична признателностъ.

Какво значатъ спекулитѣ на политиката за едно честно войничко сърдце, което спечели славата на побѣдитѣ въ толкова жестоки и морални боеве? Великиятъ пълководци винаги, като съ служили на родната си, която е надъ всичкитѣ други помисли, не съ забравяли и правдата. Челотъ на фелдмаршала, което покриватъ листата на лавровитѣ вѣнци отъ толкова битки, най-добри може да оцѣни всѣка наша кръвъ, пролѣта отъ боитѣ му другари. Въ

добруджанскитѣ степи прѣвъ есенъта на 1916 год самъ до българскитѣ солдати, съ чистото съдѣйствие, необикновена рѣшителностъ и самопожертвуване той пожена историческитѣ лаври, както самъ се изразява Фелдмаршала, издѣлна тия дни своя коженъ гласъ в посочи на правдата, която заслужаватъ българскитѣ войници, самитѣ и дѣцата имъ.

При два случая Негово Прѣвзходителство Фелдмаршала е изразилъ своето войничко чистосърдечие Подпрѣдседателитѣ на народното събрание на 15 т. м. прѣвъ цѣлия български народъ съ особено доволство и благодарностъ изказа рицарското поведение, което е държалъ фелдмаршала, ва да се даде правото на побѣдителя. Въ неговия силенъ гласъ, че „когато минавалъ прѣвъ Добруджа видѣлъ чисто българско население, съ български посели, съ български говоръ и съ български традиции“, се удавиха въ нигъ промѣнливата на пигментѣ, които се изчеха да фалшифициратъ добруджанската етнография. Сега, слѣдъ тоя авторитетенъ гласъ, кой ще посѣе да злословници надъ истината?

На 16 т. м прѣвъ г. министър-прѣдседателя по случай поднасяне високого отличие на фелдмаршала отъ Н. В. Царя, Негово Прѣвзходителство пакъ силно е отсекалъ като вѣрненъ боевъ другаръ, че „освободена Добруджа, особено съ своя красивъ градъ Кюстенджа ще бѣде единъ отъ най-цѣнитѣ брилянти на българската корона“.

Заклучението на фелдмаршала иде като послѣдница отъ неговото непосредствено опознаване съ народа на Добруджа. Затова неговото честно сърдце говори да се даде добруджанската земя на България въ всичкитѣ ѣ ширини, съ богатства и красота, която само така ще бѣде най-цѣнния брилянть на българската корона.

Тия изявления на фелдмаршала допадатъ съ копнежа на цѣлия ни народъ, затженъ надъ обединението и затова тѣ съ скъпоцѣнни за насъ. Н. В. Царя е благоволилъ да декорира Фелдмаршалъ фонъ Макензенъ съ най-голѣмото българско отличие. Това е само единъ изразъ на общата народна и царева благодарностъ къмъ великия войтъ за заслуженитѣ дѣла по добруджанскитѣ бойни подвизи.

Наградитѣ на рицарското и честно войничко сърдце на фелдмаршала, за откровената и силна зацѣта на боитѣ си български другари въ стрѣлка за осъществяване цѣлокупното обединение на българския народъ съ нашата признателностъ, общъ и вѣрностъ къмъ родната страна и народа на фелдмаршала, ва които той единствено служи съ цѣлия си животъ.

Положението на боитѣ фронтове.

Видѣтиятъ отъ Щаба на Дѣйствующата армия на 24 III. 1918 г.

Македонски фронтъ. Сѣверно отъ Витола неприятелската артилерия оживено обстрѣла мѣстността въ тѣла на изнитѣ позиции. Нашата артилерия отговорно успѣшно и запази единъ неприятелски муниципаленъ складищъ при града. Въ завоя на Черна и при Тарнава, западно отъ Добро поле, нѣколко ежси неприятелски огнови нападѣния. Южнъ отъ Хума грѣцка вѣхота се опита да нападнѣ нѣмскитѣ постове, но бѣме разпрѣкнѣта съ оръе. Игочно отъ Вардара, слѣдъ рѣкопашна борба, наши постове приговиха една усилена французка група. На нѣколко мѣста между Вардара и Доиранското езеро, артилерийската стрѣлаба, отъ дѣтѣ страни бѣме

по оживена. Два неприятелски монитора отъ Орфанския каналъ обстрѣлаха безуспѣшно нашето разположение при устието на Струма.

Добруджански фронтъ. Примирието продължава.

Съюзнически свѣдѣния.

Западенъ воененъ театръ. Прѣвъ Вердунъ, въ белгийска и французка Фландра, сѣверно отъ Ремаксъ, въ Шампанъ и въ Лотарингия — оживена артилерийска дѣйностъ. Между Камбре и Лаферъ германцитѣ нападъ заха въ частъ отъ английскитѣ позиции.

Верлинъ. 22 III (Вечерно съобщение). Нашето сѣвъзвѣе между Арсезъ и Лаферъ продължава. Ние разпиряхме вечерашнитѣ услѣхи: вземме 16000. пѣхнинци и 200 оръдия.

Палестински фронтъ. Слаба артилерийска и оживена аеропланна дѣйностъ.

Д-ръ Т. П. Теодоровъ.

Прѣдседателъ на Добруджанската организация въ България.

ДОБРУДЖА.

Прелиминариятъ миръ съ Ромъния е подписанъ. Скоро ще го посѣдѣва и окончателния вѣрненъ договоръ, спредъ който цѣла Добруджа ще бѣде отстъпена на четвъртия съюзъ, респективно на България, както е уговорено вече между съюзницитѣ. Съ това между тѣхъ се разрѣшава окончателно единъ доскоро стоящъ отворенъ въпросъ, върху който се каваха не малко лѣжни думи. Така сѣмо ще се прѣсече и пътя на империализма, който бѣха навѣрмили доста добра почва, поради неоспрѣдѣленото държане на съюзницитѣ къмъ Добруджа. Въ стрѣжени си къмъ национално обединение въ България достигна до еднакъ отъ най-важитѣ пунктове, ва които тя сложи на карта своето съществуване и, като стѣра всички свои морални материални и физически сили, ваѣе въ необикновената европейска война на стравата на централнитѣ сили. Безъ Добруджа българското национално обединение не би било завършено въ неговитѣ естествени граници. Българиятъ съ своя здравъ естественъ размѣкъ много ве би разбралъ причинитѣ, по които тази страна, която сѣмо тѣ е българска, се задържа, когато той даде за нея толкова силни върви и материални жертви, слѣдъ като империцеска Ромъния, бата и уничожена, моли за миръ безъ да очаква какъто и да по-мощъ отъ своитѣ съюзници. България знае, че за да достигне този тѣй скъпъ резултатъ трябва да благодари, както на острото на оръжието си, тѣй и на всенпата и дипломатическа некрѣпа на неинѣ възможни съюзници. За тази целъ, върва на съюза некрѣпа добруджанцитѣ и цѣлия български народъ ще бѣдатъ винаги благодарни на своитѣ съюзници и ще знаатъ да имъ се отплачатъ за вѣрността съ вѣрностъ. Щастливото и благополучно разрѣшение на добруджанския въпросъ морално ще послужи за издържането на съюза много повече отъ колкото, какъто и да е друго.

Вѣрно е че Ромъния съ осъществяването на Добруджа прѣгърпала една загуба. Но тази загуба не трябва да се прѣувеличава. За Ромъния Добруджа нѣма никакво друго значение, освѣнъ економическо, защото чрѣвъ нея тя имаше директенъ достъпъ до морето; при все това, за вѣрнитѣ отъ еволюционеско естество винаги се намира замяна.

Въ 1878 год. както официално Ромъния, така и ромънското общество мнѣние категорически се отказва да взематъ Добруджа, една тѣмъ етнографически, исторически, стратегически и дѣже економически чужда страна. Отъ тѣзи съображения и днесъ сѣмо не трябва да се жалеа Добруджа да бѣде изстъпена на Ромъния, защото бѣме се издѣлвали на бъдещи нападѣния и опасности, както видитѣ ромънски политични вѣдъ видѣха още прѣвъ 1878 год.

Каквото представя отстъпването на карпатски върхове и проходи на Австро-унгария за осигуряване срещу едно евентуално нападение от към тила, като това прѣз 1916 год. тѣ и Добруджа е стратегическа необходимост за България, за да се запази от едно ново нападение, като това прѣз 1913 год. и за да се запази единъ край на попълновенията на Ромѣния южно от Дунава. Съ това Ромѣния добива своите естествени и стратегически граници. Понеже—България получава своето, подтикът за една непримиримост между двѣтѣ съседни държави ще изчезне и ще заживѣят пакъ като добри съеди, както бѣ случил прѣзъ те чение на столичната прѣди Берлинския конгресъ.

Добруджа спечели една прѣзъ течение на последните десетилѣтия отъ 19 о столѣтие прѣзъ пострашаването на дунавския мостъ при Черна-вода и съ разширението на железническото пристанище изкуственно отъ Кюстенджа.

Значение. Съ това Ромѣния си построила единъ път къмъ златореното Черно море. Като доказъ д-ръ Ив. Пенковъ въ своята книга „Кюстенджеското пристанище“, ползувайки се отъ ромѣнски източници и официални статистически изданиа, изирѣки всички привилегии и изкуствени мѣрки, ромѣнската търговия не бѣ наклонна къмъ единъ по ограниченъ експортъ, откозкото тоя прѣзъ Браила и Галацъ; за Ромѣния остана само единъ важенъ воденъ търговски пътъ — Дунава, както бѣ прѣди 1878 година, когато тя бѣзъ Добруджа и Кюстенджа се развиваше и не бѣ поставена при по-малкъ економически раздѣлътъ, от колкото сѣдѣтѣ анексията на Добруджа. Въ последните години Кюстенджа доби известно значение прѣзъ износа на газъ и минерално масло, благодарение на специалните пострѣйки въ пристанището и петролните трѣби. Понеже глѣдъ мира ще постане една промѣна и петролната износъ ще се насочи къмъ западъ, то и това значение на Кюстенджа се изгубва. Пътятъ за централните сили води прѣзъ Дунава в Карпатитѣ, но не прѣзъ Кюстенджа. Това сѣдѣтѣ има значение и за износа на храни изъ Ромѣния въпроче, въ това отношение Кюстенджа нѣма да е имала особено значение. Браила и Галацъ сѣ били винаги центрове на ромѣнската търговия съ храни и ще останатъ такива и за въ бъдеще.

Както и да е, четворния съюзъ нов прѣзъ преминава миръ задължението да осигури за Ромѣния единъ търговски пътъ за Черното море прѣзъ Кюстенджа. Съ това ще се задоволятъ интереситѣ на всички; България нѣма нищо противъ, ако може да бѣже полезна въ търговията на свой съверенъ съездъ; достатъчно е да има гаранции, че този свободенъ пътъ нѣма да навреди българска суверенитетъ, или пъкъ да има за послѣдствие какъто и да е сервтитѣ, които би прѣдизвикали за въ бъдеще немощни търкания и неприятности. Най послѣ, този пътъ би билъ измѣненъ за Ромѣния, ако ти получи напълно Бесарабия.

Цѣлата Добруджа въ рѣшитѣ на България значи означава на Четворния съюзъ, трансъ миръ на Балканитѣ, свобода на паракходното плаване и водния пътъ отъ централна Европа до Азия за обща полза на съюзнитѣ.

Изъ „Deutsche Balkan Zeitung“.

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

„Neue Freie Presse“.

Договора за прѣдварителния миръ съ Ромѣния не съдържа нищо относително въпроса за разширението разкоправие въ Ромѣния. То не съществуватъ, въирѣки чл. 44 отъ Берлинския договоръ. Макошна поради тѣхната редигия, не еж признати за граждани, не могатъ да добиватъ земи или да получаватъ прѣдприятия и пр. при все че понасятъ всички тежки, властително и военна. Ромѣния е из-

бѣвала винаги да разрѣши тоя въпросъ. Графъ Чернякъ ще обърне внимание на това и ще прокъра въ мирния договоръ гаранция, че Ромѣния ще изпълни задължението по Берлинския договоръ.

Сѣга интересътъ на Ромѣния ще се обърне къмъ другитѣ и пристанища: Сулинъ, Браила и Галацъ ще добиятъ значение съ откъсането на Добруджа. Басарабскитѣ храни пакъ ще отиватъ въ Галацъ. Оставалятъ дунавски окръзи на Ромѣния — ютаджитѣ житици, ще си служатъ съ Браила. Изливните български и ербски храни ще ставатъ въ Сулинъ, защото прѣхващането при Черна-вода не ще нѣже бѣже износно.

Обработваната площъ на Добруджа е 1/10 отъ цѣла Ромѣния. При подобрене земледѣлното въ останала Ромѣния, което е още доста слабо, не ще се почувствува загубата на Добруджа.

„Газета“. Възвонитѣ за поражението на Ромѣния, Вратяну и Таке Йонеску сѣга ситватъ да се извинятъ съ своето невѣжество, че неможатъ да прѣдвидатъ слабостта на Русия. Но тѣ нѣматъ право да се позоваватъ на своето невѣжество. Русия е до сѣгата Ромѣния и тамъ има вече достатъчна историческа опитностъ за непримиримостта на Русия, защото всички е замѣтали. Ромѣния съ религиозно братство и съ обичаите се подкрѣпа, и сѣдѣ тоя и изгубвала, подгрѣвала и ограбвала. Всѣки съюзъ съ Русия е струвалъ на Ромѣния между другото, и по единъ какъ земя. Слабостта на Русия бѣже сѣга една още отъ японската война и отъ върѣшитѣ обществени борби. Изливното съ невѣжество е единъ опитъ за издѣлване съзнателно вината обстоятелства, но страната не ще ги признае на възвонитѣ.

„Фосинге Цайтунгъ“. Като използва нѣкои отъ даннитѣ, изложени въ студията на г. професоръ Микхайловъ, прави сѣдѣнето следното:

Добруджа прѣдставя единъ цененъ приносъ за стопанскитѣ сили на България. Да развие всеотрастна богатства България, която е бедна съ капиталъ и чиято индустрия е още въ едно зачатъчно състояние; но ще може сама, вслѣдствие на което тя ще трѣбва да приложи чуждъ капиталъ и чужда прѣдприемчивостъ.

На германския капиталъ и на германския трудъ тамъ въ Добруджа, прѣдстоитъ голѣми задачи и условия, но откожене на които трѣбва да бѣже изяснено, че тукъ не се касае за едно изключване на България а за едно сътрудничество, полезно и за двѣтѣ страни.

„Газета“. Окупираната територия не е изпитала ни едно отъ голѣмитѣ страдания, които е изпитала населението въ Молдова; живогитѣ бѣже по-спокоенъ, безъ морално насилие и безъ военна материали нужди, безъ епидемии.

Всички наши сънародници въ Молдова сѣ страдали отъ всичкитѣ приеми на дезорганизацията и неуспѣхото. И бѣднитѣ страдали най-много. Нищо не прѣсѣдано, нищо прѣдвидено, нищо разпрѣдѣлено. Имаше хлѣбъ само она, който плащатъ по сѣжко; получаватъ приеми само она, който се ползуватъ съ протекцията на нѣкой полицѣйски агентъ. Основавно

било министерството на продоволствието, ко то било съко средство за обогатяване и злоупотребиение. Известния човѣкъ на нечисти съдѣки Константинеску, нареченъ поради своята продажностъ Ж. Порку, сѣдѣта, бѣже министъръ на държавнитѣ работи и изливното въ кабинета Вратяну, бѣже наговорякъ съ ръководството на това министерство, и това обяснява всичко.

Нито може да се прѣдстави, нито може да се опише, какво сѣ страдали селанитѣ отъ жандармитѣ и какво сѣ страдала гражданитѣ въ Лѣжъ отъ тайната полиция.

Поради липса на хлѣбарство и на санитарна организация, болеститѣ поведѣха прѣзъ войната обща жѣтва. Войницитѣ умираха изъ изолванитѣ лагери, гладна, изоставени. Изирѣки сѣ повече отъ 100,000 д. цивилно население, въ села и градове, гаснѣше, скрито изъ къщи, изъ изби, изъ подземия отъ страхъ да не бѣже изолвано, ижѣ, което бѣже равносильно съ осѣждаше на смъртъ. Населението отъ Молдова знае, че въ окупираната областъ живогитѣ е билъ много по-добъръ, при всичкитѣ условия на такомнитѣ вѣстници да скриватъ това и да опишатъ въ черни краски туканитѣ живогитѣ.

„Kolnische Zeitung“ съобщава: Маргилкомашъ желае явно съ сключването на мира да спаси и династията, Карпъ и неговитѣ приятели, обаче, както и ръководната отъ Велдманъ, Неницеску и Стере група сѣ напълно съгласни, че едно подновяване на Ромѣния на здрава и солидна основа и въ тѣсноприятелство съ Централнитѣ сили при сегашния кралски домъ е невъзможна, понеже послѣднитѣ бѣже така тѣсно свързани съ причинителитѣ на ромѣнската катастрофа, че е загубилъ всѣкакъвъ авторитетъ и то не само вътрѣ въ страната, но и въ чужбина. Ето защо; становището на Маргилкомашъ ще стане причина за сериозни и тежки вътрѣшни борби.

„Вукарестеръ Тагблатъ.“ (18.III) дава следнитѣ интересни подробности за оставката на Авереску:

Слѣдъ коронания съвѣтъ отъ 2 мартъ, правителството обнародва едно комюнике, въ което казва, че подъ натиска на събитията, кабинетъ Авереску съобщилъ на прѣдставителитѣ на централнитѣ сили рѣшенето си да влѣзе въ прѣговори за миръ.

Въ сѣдѣнати денъ слѣдъ общъ партизанитѣ на Вратяну сѣ имали събрание, за да разгледатъ новото положение. Въ това събрание Вратяну направилъ изложение, въ което повторилъ своя възгледъ, отхвърленъ отъ коронания съвѣтъ. На втория денъ, въ модѣла, е имало новъ коронаенъ съвѣтъ, въ който участвували сѣдѣтѣ лица. И въ тоя съвѣтъ Вратяну и Таке Йонеску имали продължаването на войната, обаче болшинството било противъ. Съвѣтъ е закритъ въ 1 ч. и половина безъ да се доде до съгласие. Въ съвѣта въ поведѣнитѣ участвували всички министри да чело съ генералъ Авереску, генералъ Пресанъ, Вратяну, Таке Йонеску, Ферейде, Константинеску Михайлъ Кантакузино, и Д. Гроческу; както и командующитѣ армитѣ, генералитѣ Брениа, Гримгореску и Вѣйтону. Съвѣтъ е траялъ 3 часа, прѣзъ което вѣрне виновнитѣ на войната сѣ нападнали политиката на Авереску и отказали общаната прѣди поддрѣжка на новото правителство.

С. Чилингировъ.

РАВНА ДОБРУДЖА

(Пятим бѣлѣтими и впечатлениями).

Продължение отъ бр. 89

Извнението бѣже прѣкъснато неволно отъ замѣстникъ коменданта поручикъ Кумановъ, който изглеждаше като влѣзѣлъ съ своя властъ вратѣ и изироки плѣжжи. Неговата прѣвѣствена усмивка, отправена къмъ менъ, като къмъ старѣ познатъ, и неговито упрѣчитѣ му думи, че сѣмъ доста закѣснелъ, накараха добритѣ мангалски българи да питатъ, отдѣ се познаваме. Навинитѣ отговоръ, че се виждаме за прѣвъ пътъ, ги изненада напълно. Тѣмъ, дълги години свидѣтели на другъ животъ и на други отношения, остана непознато, какъ така могатъ да се срѣчатъ двама непознати съ естествеността и непритвореността на стари приятели. Но най-интересна бѣже почитата, изразена въ лицето на д-ръ Петрашва, която изпрво играеше малко проницателно въ една гитка подъ присвѣтлото му лѣво око. Тя като че отначало вокаше да види нѣщо просташко въ навитѣ намстена проста отношения, но послѣ, разбра, види се, тѣхната красота и привабливостъ, се изгуби постепенно, за да остане мускула на сѣдѣтото око, проточилъ отъ горѣ надолу като удивителна.

Така промѣна въ схващанията на д-ръ Петра-

шва се отрази и въ отношението му къмъ насъ. Той се намѣсти по-удобно на стола, дръчатъ далечъ отъ масата, на който сѣдѣше по-рано тѣжъ, като че ли чакаше самъ знакъ, за да се изключи веднага прѣзъ вратата или да се развляна нѣколко до земята, съ скръстена на гърди рѣцѣ, както не еднакъ е правилъ прѣзъ носителитѣ на ромѣнската властъ. Стана и по-словоохотливъ. Отначало, докато почти нищо не знаеше отъ миналото на Мангалъ или мисово бѣже забравилъ отъ него, сѣга всичко изливна въ съзнанието му, ясно и отчетливо като въ книга. Отъ него узнахъ, че Мангалъа въ турско вѣрие е бѣла едно незначително градче населено прѣдимно съ турци и татари. Отъ християнскитѣ му жители най-многобройни били българитѣ, около 30—35 семейства. Слѣдъ тѣхъ идѣли гирцѣтѣ—10—12 семейства, чийто водителъ е билъ само д-ръ Петрашкѣвъ. Власт е имало само 4—5 семейства. Всичкитѣ къщи на градчето били около 150—200.

Въ далечното минало, обаче, градчетъ е билъ голѣмъ и важенъ търговски центъръ. Застроена е билъ до стария лимашъ, като е заемалъ и значителна частъ отъ днешния градъ. Отпослѣ той е билъ важенъ отъ морето. Тогава се е наричалъ Калатисъ. Въ срѣднитѣ вѣкове, при генуезцитѣ и венецианцитѣ, той е билъ главно пристанище на Черно море и е ималъ 30,000 жители. Евали Челяби турски географъ, който е посетилъ града прѣзъ 17 вѣкъ, описва Мангалъа като най-добро и най-важно селище въ цѣла Добруджа. Прѣзъ него се изписали главно храни за Цариградъ.

По Санъ-стефанския договоръ градътъ Мангалъа е билъ оставенъ въ прѣдѣлитѣ на освободена България. Прихаденъ е билъ къмъ отстъпването на ромѣнскитѣ територии на Берлинския конгресъ по прѣдложението на франския посланикъ И. Гривизата се сели на Дунава до Силистра и на Черно море — до Мангалъа.

Разпрострѣхъ се съ добритѣ си събесѣдници и съ словоскотинията вече сѣлѣ на Ескулапа, когато часоникѣтъ удари съ мелодични камбани тонова, часъ, който ождѣ живаще да отложимъ нѣмни разговоръ на утрѣ.

Зданаето, въ което се поведѣсаше комендантското управлѣние — къща на ромѣнски човѣкъ — още лѣзѣне съвѣзанъ дѣжъ отъ миналата живогитѣ въ него. И широкитѣ му коридоръ, прѣграденъ въ срѣдата, и стѣпаната източна стѣна на сѣмния коридоръ, които пращатъ възбавна сѣбѣтѣна къмъ трапе-арията и кухнята, и прѣвѣлването антре и всичко, което около коллаваше при всѣки погледъ, говорѣше за едно околество, надминало отдавна границитѣ и на най-важнитѣ човѣчки потребности. Тукъ се е живѣло, и живѣло се е просто, безъ сѣмѣта за живота на всички други, прѣслоночи въ малкитѣ къшурни прикѣпѣнае сѣмѣта боладливо край тоя малтъ дворѣцъ на ромѣнската аристокрация.

На моятъ почуда всички тоя въшпентъ изразъ на човѣшко благодѣствие, отговори стѣчени поручикъ Кумановъ: (Слѣдѣ)

След едно бурно разсъзване, генералъ Авереску...

По този събитъ не се появи никакво комюнике...

Между това, интригите и заплахванята на...

Волдствие на тѣзи маневри на Братияну и...

Англичанитѣ въ Ямъ

В Берлинъ 18 мартъ.—Волф-буро.— „Норд-...

„Вѣстникъ на 10-а германска армия“, излизва...

Когато походътъ на съюзниците срѣщу Сърбия...

Между тѣзи развитието на сѣбигната напре...

По прѣговоритѣ за миръ съ Ромъния.

В Вукурецъ. (Телеграма отъ нашия специаленъ...

миръ въз основа на прѣдварителния договоръ, който...

В Вукурецъ, 19 мартъ. Демобилизирането на ро...

Цариградъ. Главния секретаръ на комитета...

Щаба на Макензенъ съобщава, че прамирието съ...

Положението въ Русия.

Лондонъ. Мѣстата на комисаритѣ, принадлежащи...

Петроградъ. Вчера, 18 мартъ, прѣзъ деня...

Петроградъ. Четвъртия извънреденъ конгресъ...

Петроградъ. Вишниятъ прѣседателъ на рус...

Вена. Името на руския посланикъ въ Вена...

Петроградъ. Флотскиятъ комисаръ Лабенко...

Изъ чужбина

Берлинъ. Райслагътъ свърши първото чет...

По ултимагума на съюзниците.

Лондонъ. Правителството още не е получило...

Амстердамъ. Утрѣнитъ вѣстници изказватъ...

Швейцарското общество мѣдино за вину...

Женева. Швейцарското общество мѣдино, вслѣд...

ствне съображения предиктувани отъ солидарностъ...

По катастрофалната експлозия въ Франция.

Парижъ. Развивайки интервалацията си по ка...

Антантскиятъ върховенъ воененъ съвѣтъ

Лондонъ. Навсѣднѣтъ станаха събрания на...

Синдикатъ за експлоатирано на ромънски...

Вена. Споредъ вѣстницитѣ, на скоро е осно...

Параходи въ Черно море.

Вукурецъ. Отъ компетентно място съобща...

Прѣсееъ срѣщу Английската държава

Берлинъ. Съобщава се отъ Хага, че петро...

Америка върна прѣтежани къмъ измѣнено...

Вашингтонъ. Военния флота, по заповѣдъ...

Маура състави кабинетъ въ Испания.

Мадридъ. Маура е назначенъ съ състави...

Америка конфискува.

Вашингтонъ. Прѣседателътъ Уилсънъ позво...

дски параходи. Тази кърка, биде взета след като министърът на търговията биде уведомен, че Холандия отказва да приеме американския ултинатум досежно холандските параходи.

Д-ръ Момчиловъ за Германия и Добруджа.

Софияскаят кореспондент на „Фосише Цайтунг“ публикува един разговор съ д-ръ Момчиловъ, който е направил следният изказ: „Още преди да замина за Вукурещъ, аз бях сигурен за българската кауза, понеже познавахъ промената въ германския народъ любов къмъ справедливостта и лоялността на неговите вожди. И дѣйствително, ние сме поддържали енергично отъ Германия и азъ като членъ на българската делегация най-бързо и ясно съдѣствахъ въ прѣдставителитѣ на сѣзнатѣ нашъ силъ. България е третирана постоянно като равноправенъ членъ, наравно съ останалитѣ съюзници. Нашето отечество ще получи окончателно това, върху което тя, чрезъ своето участие въ войната, може да претоварва.

Фалшивата критика, която се прави въ София поддържането на Германия, е резултатъ на недоразумения въ които азъ толкова повече съжалявамъ, колкото тѣ бѣха дѣйствително въ състояние да заблудятъ за няколко дни общественото мнѣние и да го разтопятъ.

До като ние въ Вукурещъ прѣговаряме въ пълно единодушие, нашитѣ съблѣнения не фактически въпроси бидоха по такъвъ начинъ изпозвани въ София, че поставиха Германия въ такъвъ видъ, като че тя се противопостави на българското обединение и то, което най-много безпокоеше, прѣждъ видѣ никакво бѣдаже нейно приятелство съ Ромѣния. Отъ 1913 год. ние сме обладали отъ една невротност и недовѣрие, но азъ съмъ настаилъ да мога да повторя това, което казахъ въ камерата, че Германия доказа прѣждъ всичкото тръгане на прѣговаритѣ, какъ тя цѣли България споредъ истинската ѣ стойностъ и, че тя никога не ще биде напусната отъ довѣрието, съ което на връмето си простѣ рѣката на българския народъ, за обща борба. Германия затова бѣше готова да прѣдприеме настѣпание противъ послѣднитѣ останки на ромѣнската армия, което би значило нейното окончателно унищожение! Ако това бѣше една убѣдителна проба на коректностъ и лоялностъ спрямо съюзницитѣ, то фактъ, че България получава съ помощта на Германия най-голямото свое удовлетворение — Добруджа, тази чиста българска провинция, ще затвърди приятелството и пълното довѣрие на българския народъ спрямо Германия и ще съхрани за вѣчни врѣмена блявозарно отъта на България. Германия като съдѣствува за създаването на една велика България, спечелва една страна, на която винаги и при всички обстоятелства може да разчита, понеже, ако българския народъ е упоритъ, когато се касае да постигне своята цѣль, то той винае да биде благодаренъ и да биде упоритъ въ благодарността си.

Естествено и справедливо е, ако Германия, изследвай интереситѣ на своитѣ съюзници, не оставя и собственитѣ си интереси и търси обезщетение за даденитѣ отъ нея въ продължение на четири години жертви. Това разбира твърдѣ добръ и българския народъ.

Въ това отношение погрѣшно се вѣрвае, че Германия съ своитѣ претенции ще навреди по някакъвъ начинъ българския суверенитетъ върху Добруджа. Че това вѣма да остане, азъ изрично заявихъ въ камерата. Пътуването на г. Редославовъ за Вукурещъ е продукувано прѣди всичко отъ единъ актъ на вѣжливостъ къмъ фонъ Кюлманъ, Черпанъ и Талатъ нама и ще облагои същеврѣменно приключването на прѣговоритѣ.

Що се ставя до отстапчивостта на ромѣнитѣ, прѣждъ всичко, тѣ вѣмаха другъ изборъ, и изразиха своя възгледъ, че всичко което става, сѣ го заслужила. Затова и прѣвъ врѣме на прѣговоритѣ не направиха никакви съществени възражения. Създаването върѣха винаги гладко и споредъ програмата, която бѣше общо и отъ страна на ромѣнитѣ винаги сърдочестъ. Това достатъчно показва, че тѣ не сѣ тѣй азъ третирали, както иска автатитѣ да накара свѣта да не вѣрва. При това ромѣнитѣ трѣбва да ни докѣжатъ, че заслужаватъ довѣрие. За моментъ азъ вѣрвамъ, че тѣ се утѣшаватъ съ надеждата, чрезъ своята прикѣпчивостъ да спечелатъ наново приятелството на Германия въ такъвъ размѣръ, щото да зацѣпватъ България на всички велики съюзници и, ако е възможно да заематъ нашето мѣсто въ Сюзъ; и понеже Бетъ два на всички, които сѣ въ нещастие, надежда за утѣха, то азъ на друго сърдце мѣмъ и прѣдставямъ, понеже надеждитѣ не възбавятъ фактитѣ. Ние ще съдѣваме и безъ това винаи нѣтъ.

Излезе отъ печатъ и се пуска въ продажба Межоара на Добруджанци, изработенъ отъ Централния добруджански народенъ свѣтъ, като № 4 отъ библиотеката „Добруджа“. Издание на Народно-спомогателния фондъ „Добруджа“. Цѣна 1.50 лв.

Всички поръчки да се изпращатъ до фондъ Добруджа, ул. Гурко, 16, телеф. 368 и н-во Курьеръ София

Хроника

Наградата на фелдмаршалъ фонъ Макензонтъ. Съобщението за награждаването на генералъ-фелдмаршалъ фонъ Макензонтъ трѣбва да се поправи: Негово Величество Царятъ е наградилъ фелдмаршала съ голѣмия кръстъ на ордена „Св. Александъръ“ съ брилянти.

На 22 т. и сл. пладнъ е извършено погребението на внезапно загиналия герой и началникъ на конната артилерия Майоръ Георги Велиславъ въ гр. Тулча при стечението на цѣлото гражданство и съ участнето на войскови части отъ гарнизона. Миръ на праха му.

Редакцията изказва своитѣ съболезнования къмъ опечаленитѣ сѣмства и бойчатѣ му другари.

Занаятчийски курсове. Министерството на търговията, промишлеността и труда отвори прѣждъ изтощитата година занаятчийски курсове по модерно грънчарство съ печарство и кроичество и живачество. Курсоветѣ ще продължаватъ до 15 юли и следущитѣ учебни години отъ 15 септем. до 14 юли и ще се ръководятъ отъ учителя майстери при едното министерство.

Училищното настоятелство въ с. Липница, Кузунско, изказва своите благодарности къмъ учителитѣ отъ същото село за дадената отъ тѣхъ на 9 т. и цѣ за прѣждъ като на родния езикъ литературно-музикална вечерница. Програмата е било изготвена съ декламации, спевнички и хора, излъчени изключително отъ ученицитѣ. Приходътъ отъ вечерницата е за въ изва на училището.

Нареденоселението въ България. Споредъ официални статистически свѣдѣния къмъ ерѣдата на миналата 1917 год. България е имала повърхнина 123,702.5 кв. км. съ население 5,517,700 жители отъ които 2,783,400 мъже и 2,694,500 жени, съ глѣзота на населението 47.5 жители на квадратенъ километъръ.

Камбианския курсъ. На 11 т. и камбианскитѣ курсъ на женеваката борса е билъ: 100 французки фр. за 78.50 шв. фр., 100 италиански лири 52.76 шв. фр., 100 марки 86.80 шв. фр., 100 австрийски крѣпи за 57 шв. фр., авра стерлинга 21.25 шв. фр., долларъ 4.62 шв. фр., 100 немански мевата 110 шв. фр., 100 шведски корони 142.50 шв. фр., 100 норвежки корони 137.56 шв. фр. и 100 дански корони 135 шв. фр.

Български цѣни на мина 11 т. и на женеваката борса нашитѣ цѣни мѣна сѣ продавали: заемътъ отъ 1904 год. по 289 шв. фр. облигации, заемътъ отъ 1907 г. по 280 шв. фр. облигации.

Сръбски цѣни на мина 11 т. и женеваката борса на 11 т. и облигациитѣ отъ сръбския държавенъ заемъ отъ 1895 год. сѣ продавали 185 шв. франка.

Борсата на 20 т. и е работила при голѣмо еживление. Прѣдтитѣ книги сѣ отбѣждали малко спадане, а държавнитѣ поддържали своята тенденция, както до сѣга.

Държавни земи: 1907 423—422; 1908 г. 420; 1914 г. 101.20

Търг. Банка 250—251 стари, 242 нови, Гиркапъ 290, Вълж. Банка 823, Модеренъ театъръ 345, Незав. Вълж. 800, Слѣдн. Тър. фазр. 690.

Войнени пощенски пратки. Отъ 1 априлъ се въвежда за пощенски маловѣствя пратки до 500 грама, прѣдзначени само за военни лица. Таксата ще биде намалена по 5 ст. на 100 грама тежестъ. Това улеснение отъ страна на Дирекцията на пошитѣ се прави главно поради липсата на амбалаженъ материалъ за военитѣ.

За свѣдѣние: Поради изчерпването на валцова масъ и невъзможността да се набави въ скоро врѣме такава, печатницата на фонда се намира въ невъзможностъ да изпѣлъва коржчки на частни лица и учреждения. Що се вѣрватъ за печатане само бланки, билкове и други подобни дребни работи, които могатъ да се извършаватъ съ малката крачка американка машина.

Дунавско параходно разписание.

Отъ 8 мартъ 1918 г. започватъ пътуванията на личнитѣ параходи по Дунаю между Фрнжа и Браила. Трѣпане отъ Фрнова вѣрва вторникъ и вѣрва себота въ 6 часа прѣждъ пладнъ.

Трѣпане отъ Браила всѣки понеделникъ и четвъртъкъ въ 10 часа прѣждъ пладнъ. До второ разпорѣждане параходитѣ нѣма да сипратъ въ станциитѣ Видинъ, Рахово и Силистра.

Първо пътуване отъ Браила за нагоръ въ четвъртъкъ 7 мартъ 1918 г. въ 10 часа прѣждъ пладнъ.

Добруджанци, разпространявайте В. „Добруджа“

Народно-спомогателенъ фондъ „Добруджа“

Кузунска околия.

е. Камши.

Димитъръ Калчевъ 40 лв., Марта Георгиева, Вукурещъ 20 лв., Николаю Иваневъ по 20 лв., Анастаси Микимлова 30 лв., Христо Стаматовъ, Параскев Петровъ, Георги Пѣшковъ, Атанасъ Цѣтковъ, Тодоръ Ивановъ, Петко Атанасовъ, Хаджи И. Дсбревъ, Петъръ Микимковъ Столика Стефанова по 20 лв., Павелъ Ивановъ 80 лв., Атанасъ Димитровъ, Михаилъ Георгиевъ, Станка Павлова и Димитъръ Стойчевъ по 20 лв., Костадинъ Петровъ 120 лв., Иванчо Йордановъ 40 лв., Надѣла Недѣва 20 лв., Юрданъ Николчевъ 40 лв., Пейо Недѣлковъ 20 лв., Стефанъ Обретиванъ 100 лв., Коста Николовъ и Паскалъ Тодоровъ по 20 лв., Юрдана Юрданова 25 лв., Костадинъ Микимловъ 20 лв.

е. Голѣма.

Господинъ Петровъ и Иванъ Димитровъ по 20 лв., Танасъ Гечевъ 10 лв., Матю Тончевъ и Георги Иванковъ по 5 лв., Илие Георгиевъ 5 лв., Иванъ Димовъ и Пемъръ Начевъ по 20 лв., Миланъ Танасовъ 10 лв.

е. Есо кѣой

Панке Стояновъ 20 лв., Вѣло Димитровъ 25 лв., Райко Ивановъ 20 лв., Стойчо Йорговъ 60 лв., Димитъръ Ивановъ и Иванъ Хараламбовъ по 30 лв., Огнянъ М. Хараламбовъ и Иванъ Ностадиновъ по 20 лв., Стефанъ Гацовъ 40 лв., Станка С. Гацова 20 лв., Петъръ Гечевъ 50 лв., Атанасъ Илеговъ 20 лв., Стоянъ Пекетъ 30 лв., Стоянъ Гѣргиевъ, Атанасъ Стефановъ, Иванъ Атанасовъ по 20 лв., Алексъ Атанасовъ 30 лв., Петъръ Микимловъ 20 лв., Вѣло Костадиновъ 40 лв., Георги М. Стойчевъ 60 лв.

Всичко 1,605 —
Отъ бр. 109 99,247.45

А всичко лв. 100,852.48

Библиотека „Добруджа“

издава Народно-спомогателния фондъ „Добруджа“

Излезе отъ печатъ и се купиха въ продажба следнитѣ книги:

№ 1. Историческитѣ права на България върху Добруджа отъ Миланъ Г. Марковъ. Цѣна 2 лева

№ 2. Добруджа и нашето възраждане (културно исторически издържане) отъ С. Чмангировъ. Цѣна 5 лева

№ 3. Кюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Ив. Пенковъ. Цѣна 1.50 лева

Всички поръчки да се изпращатъ до Библиотеката Добруджа ул. Гурко № 16.

Добруджанци могатъ да получатъ скритѣ номера отъ вѣжурницата на фонда въ Вабадагъ.

Книженъ складъ на фонда „Добруджа“

Пристигнаха въ склада въ голѣмо количество следнитѣ книги:

Учебници:

1. Булгаръ и кърпа читанка отъ М. Влашковъ
2. М. Геометриетъ
3. Читанка за III и IV отдѣл. отъ Т. и М. Влашковъ
4. за III отдѣлене отъ Г. Балтаджиевъ
5. III и V отдѣл. отъ Г. Стефановъ и Хр. Тодоровъ
6. Съблѣнки за II, III и IV отдѣл. отъ А. Боршковъ
7. Отечественнико за IV отд. отъ М. Влашковъ
8. Природознание за III и IV отд. отъ А. Боршковъ
9. Заемътъ Вожа за II, III и IV отд. отъ Боршковъ
10. Външния управл. за II отд. отъ Боршковъ

Ръководства за учители

1. Практиката на прѣвъ I и II учебна година отъ Кръв. В. Мановъ
2. Сборникъ за дѣтски забав., ч. I и II отъ Д. Вѣжуръ
3. Практиката на природознание въ III отд. отъ А. Боршковъ и Юрд. Савовъ
4. Утра и вечеринки отъ Ив. Андрѣйчикъ
5. Упѣтъвания къмъ булгаръ и читанката отъ М. Влашковъ и М. Д. Николовъ

Дѣтско четиво

1. Оп. „Звѣздица“ — оудѣлни елики.
- 2) Библиотеката Дядоми и бабини приказки.